

Szlovákiai magyar néprajzi tájak próza népköltészeti kiadványainak bibliográfiája

A bibliográfia a teljesség igényére törekedve minden szlovákiai magyar próza népköltészeti vonatkozású műről számot ad, a versenyre való felkészülés során kérjük kellő forráskritikával használják őket. A mesei nyelvezet megismerésére a szöveghű lejegyzéseket tartalmazó kötetek adnak lehetőséget, melyek tartalmaznak mesei sztereotípiákat, mesekezdő, mesezáró vagy átvezető formulákat, a mesemondó stílusára, állandósult szófordulataira, beszédmódjának sajátosságaira utaló elemeket.

A szépirodalmi igényű, különböző fokú stilizáción átesett feldolgozások, gyermekek számára készített mesekönyvek leginkább egy-egy mesetípus szűzségének, történetének szempontjából számítanak mérvadónak.

Kiemelten ajánljuk az utóbbi néhány évben megjelent DVD kiadványok használatát, melyek a mese nyelvi megformálásának megismerésén kívül lehetővé teszik a mesemondás látványélményének, előadásmódjának megfigyelését is. Segítségükkel hasznos tapasztalatot szerezhetünk a szövegformálás (hangsúly, hanglejtés, beszédtempó, hangerő) és a mesemondás kommunikációs technikáinak (gesztus, mimika, testmozgás) elsajátítása terén.

TÁJI MONOGRÁFIÁK

DANAJKA Lajos: Mátyusföldi adomák. Nové Zámky, 2001.

FALUSI HUNCUTSÁGOK ZOBORALJÁRÓL (Összegejtötte és szerkesztette SÁNDOR János.) Dunaszerdahely, 2006.

FANYÚVŐ JANKÓ. Palócföld meséi és mondái. (NAGY Zoltán gyűjtésében sajtó alá rendezte BENEDEK Katalin.) Magyar Népköltészet Tára X. Budapest, 2010.

GÉCZI Lajos: Ungi népmesék és mondák. Új Magyar Népköltési Gyűjtemény XXIII. Budapest – Bratislava, 1989.

GÉCZI Lajos: Ondava menti népmesék és mondák. Pozsony/Bratislava, 1994.

MAGYAR Zoltán: Torna megyei népmondák. Magyar Népköltészet Tára I. Budapest, 2001.

MAGYAR Zoltán: A mindentudó fű. Zoborvidéki mondák és hiedelmek. Dunaszerdahely, 2002.

MAGYAR Zoltán: Népmondák Medvesalján. Dunaszerdahely, 2006.

MAGYAR Zoltán – VARGA Norbert: Amikor még szűk vót a világ... Mondák és hiedelmek Fülel vidékén. Dunaszerdahely, 2007.

MAGYAR Zoltán: A Rétiember. Bodrogközi népi elbeszélések. Dunaszerdahely, 2009.

MAGYAR Zoltán: Bebek juhász kincse. Népmondák Rozsnyó vidékén. Dunaszerdahely, 2011.

NAGY Zoltán: Pórujár szerelmesek. Salgótarján, 1987.

NAGY Zoltán: Az elvarázsolt királyfi. Salgótarján, 1994.

NAGY Zoltán: Az aranyhajú lány. Palóc népmesék. Salgótarján, 1995.

ORTUTAY GYULA ZOBORVIDÉKI FOLKLÓRGYŰJTÉSE (Közereadja MAGYAR Zoltán – VARGA Norbert.) Magyar Népköltészet Tára XVII. Balassi Kiadó, Budapest. 2018.

PINTÉR Sándor: A népmesékről XIII eredeti palóczmesével. Losoncz, 1891. (repr. Szécsény, 1999.)

UJVÁRY Zoltán: Menyecske a kemencében. (Világjáró palóc adomák és huncutságok.) Debrecen, 1986.

UJVÁRY Zoltán: Mátyás király Gömörben. Gömör Néprajza XXIII. Debrecen, 1990.

EGYÉNISÉG MONOFRÁFIÁK

B. KOVÁCS István: Baracai népköltészet Tóth Balázné Csák Margit előadásában. Új Magyar Népköltési Gyűjtemény XXV. Pozsony – Budapest, 1994.

B. KOVÁCS István: Szőlő-Szült-Kálmány. Öt gömöri hősmese. Pozsony/Bratislava, 1998.

MAGYAR Zoltán: Bucsek József mesél. Kiskovácsvágási mesék és mondák. Gömör Néprajza LIX., Debrecen, 2004.

MAGYAR Zoltán – VARGA Norbert: Három szem klockcska. Egy gömöri pásztor hiedelemvilága és történetei. Budapest, 2006.

VARGA Norbert: Kígyótestvér. Népmesék és mondák Balogfalváról Balog Ernő tolmácsolásában. Dunaszerdahely, 2014.

GYŰJTEMÉNY JELLEGŰ KIADVÁNYOK

A TENGERI KISASSZONY. Ipolyi Arnold kéziratos folklórgyűjteménye egész Magyarországról 1846-1858. (Közreadja BENEDEK Katalin.) Magyar Népköltészet Tára VI. Budapest, 2006.

B. KOVÁCS István: Hervadatlan rózsagyüker. Gömör-Kishont magyar népköltészete. Szlovákiai Magyar Tájak Népköltészete 1. Dunaszerdahely, 1998.

KÓSA László: Rozmaringkoszorú. Szlovákiai magyar tájak népköltészete. Bratislava, 1979.

MAGYAR Zoltán: Népköltészeti gyűjtés. Mesék és mesemondók. Budapest, 2015.

MÓRO CZ Károly – ÁG Tibor: Kodály Zoltán nyomában. Bratislava, 1979.

VARGA Imre: Szitakéreg, rostakéreg. Felvidéki népmondák és hiedelemtörténetek. Budapest, 1998.

MESEKÖNYVEK, NÉPSZERŰSÍTŐ KIADVÁNYOK

A MEGPATKOLT BOSZORKÁNY. (Szerk. NAGY Zoltán.) Budapest, 1987.

BATU KÁN ÉS A HELYIEK. (Gyűjtötte KOCSIS NAGY Aranka). Nagykapos, é.n.

B. KOVÁCS István: Gömöri népmesék. Pozsony/Bratislava, 2010.

CSALLÓKÖZI NÉPMESÉK. (Szerk. KOCSIS Aranka) Pozsony/Bratislava, 2007.

D. KOVÁCS József: Gallértalan köpönyeg. Gömöri és nógrádi népmesék, anekdoták. Bratislava, 1995.

ERDÉLYI János – TÓTH László: Magyar népmesék – Erdélyi János gyűjtése. 2008.

FARKAS Ottó: Ördög János ugratása. Mondák, regék, történetek. Kiadási hely nélkül, 2012.

FELVIDÉKI MAGYAR TÁJAK MESÉI. Pozsony/Bratislava, 2011.

FERENCZY Anna: Kígyófutó Szép János. Zoboralji mesék. Somorja, 2001.

FERENCZY Anna: A furfangos kondás. Zoboralji pajkos mesék. Somorja, 2002.

IPOLY MENTI NÉPMESÉK. MÉRY Margit gyűjtése. Pozsony/Bratislava, 2001.

KULCSÁR Ferenc: Kígyókő. Bodrogi legendák, mondák, regék és hiedelmek a honfoglalástól a huszadik századig. Dunaszerdahely, 1995.

LISZKA József: Tündérrózsa. Dunaszerdahely, 2007.

MALAC JULCSA. Gömöri népmesék. (Gyűjtötte és összeállította B. KOVÁCS István.) Pozsony/Bratislava, 1990.

MÁTYÁS KIRÁLY KÉMÉNDEN. Mesék az Ipoly mentéről. Pozsony, 1994. (második kiadás 2008.)

NAGY Zoltán: A megpatkolt boszorkány. Budapest, 1987.

OROSZLÁNKŐ. Felvidéki magyar népmesék. (Szerk. MAJTÉNYI Zoltán.) Budapest, 2001.

PALÓC MESEBESZÉD. Népmesék betűre, képre és emberi hangra. (Szerkesztette és tervezte VALENTIN Andrea.) Budapest, 2005.

SZÁDELŐI REGÉK. (Összeállította Id. STIBRÁNYI Gusztáv.) Szepsi, 1993.

TÓTH László: A zöld vadász. Tizenkét felföldi népmese. Pozsony, 2002.

VAJDA László: Vízen innen - vízen túl. Vándordiak barangolásai a Hernádtól Bodrogi közig. Nagykapos, é.n.

VARGA Imre: Szitakéreg, rostakéreg. Felvidéki népmondák és hiedelemtörténetek. Budapest, 1998.

VERES János: A basa sípja. Kiadási hely nélkül, 2013.

KIEMELTEN AJÁNLOTT SZAKMAI ÉS MÓDSZERTANI KIADVÁNYOK

AGÓCS Gergely: Pál István mesél. Egy nógrádi magyar pásztoember mesekincse. Budapest, 2017. (CD és DVD melléklettel.)

A NÉPI ELŐADÓ-MŰVÉSZETI ALKOTÁSOK MINŐSÍTÉSÉNEK ZSÚRIZÉSI SZEMPONTRENDSZERE. Népmese, 75-110. Budapest, 2019.

CZÉRNA MIKLÓS TÖRTÉNETEI. Mesék, mondák, anekdoták Oromhegyesről. (Szerk. Dala Sára) Hagyományok Háza, Budapest, 2006. (Szövegkönyvvel ellátott DVD, kizárólag felnőtteknek.)

ÉLŐSZÓVAL. Palócföldi népmesék Varga Norbert gyűjtéséből. Hagyományok Háza, 2019. (Tanulmánnyal ellátott DVD.)

KOVÁCS Ágnes: Tanulmányok a mesemondásról. Hagyományok Háza, Budapest, 2019. (CD melléklettel.)

MESEBESZÉD. Módszertani segédanyag az élőszavas mesemondáshoz. Hagyományok Háza, 2017. (DVD kiadvány.)

PATRIA MAGYAR NÉPRAJZI FELVÉTELEK 1937 – 1942. (Szerkesztette SEBŐ Ferenc.) Budapest, 2010. (CD melléklettel.)

RAFFAI Judit: A magyar mesemondás hagyománya. Útmutató mesemondók, pedagógusok és minden népmesekedvelő számára. Hagyományok Háza, Budapest, 2004. (Változatlan utánnomás: 2017.)

SZLOVÁKIAI MAGYAR SZÖVEGFOLKLÓR ARCHÍVUM:

<http://csevadok.sk/intezet/kozmuvelodesi-adattar/szlovakiai-magyar-szovegfolklor-archivum/>

VARGA Norbert: Élő népköltészet 1. Mesék, mondák és egyéb történetek szlovákiai magyar néprajzi tájak népi elbeszélőinek előadásában. Gyurcsó István Alapítvány DVD sorozat. Dunaszerdahely, 2016.

VARGA Norbert: Élő népköltészet 2. Mesék, mondák és egyéb történetek szlovákiai magyar néprajzi tájak népi elbeszélőinek előadásában. Gyurcsó István Alapítvány DVD sorozat. Dunaszerdahely, 2017.

VARGA Norbert: Élő népköltészet 3. Mesék, mondák és egyéb történetek szlovákiai magyar néprajzi tájak népi elbeszélőinek előadásában. Gyurcsó István Alapítvány DVD sorozat. Dunaszerdahely, 2018.

VARGA Norbert: Élő népköltészet 4. Mesék, mondák és egyéb történetek szlovákiai magyar néprajzi tájak népi elbeszélőinek előadásában. Gyurcsó István Alapítvány DVD sorozat. Dunaszerdahely, 2019.

Összeállította: Varga Norbert